

FoodProfiler

Ontwikkelingen fruit- en zachtfruitconsumptie

Ireen Raaijmakers, Jos van den Puttelaar & Marleen Onwezen

Inhoud

Achtergrond

Consumptie
fruit

Consumptie
zacht fruit

Eet-
momenten

Product-
combinaties

Achtergrond

Het meten van voedselconsumptie, en het begrijpen van de factoren die consumentengedrag bepalen, is moeilijk en vindt in Nederland en Europa veelal ad hoc en ongestructureerd plaats. Er is geen infrastructuur om deze gegevens systematische verzamelen. **FoodProfiler** biedt de mogelijkheid om in een internationale context data te verzamelen om onderzoek te doen naar consumentengedrag in relatie tot voedselconsumptiepatronen.

FoodProfiler

De **FoodProfiler** is een app waarmee consumenten kunnen invullen wat zij hebben gegeten. Consumenten krijgen via deze app random reminders om in te vullen wat zij de laatste 2 uur hebben gegeten. Zij vullen in of ze een snack, hoofdmaaltijd of lunch hebben gegeten en ook wat zij precies hebben gegeten. Bijvoorbeeld een salade met appel en geitenkaas. Als het profiel volledig is ingevuld, krijgen zij te lezen wat voor type eter zij zijn. Bijvoorbeeld: 'In vergelijking met het algemene Nederlandse profiel eet je veel groenten en weinig fruit. Dit is gezond, maar je kunt nog gezonder eten.'

Zo krijgen we **inzicht in consumptie van grote groepen mensen: wat er met wat wordt gegeten, door wie en wanneer**. De **near-time registratie** van de afgelopen 2 uur, de langdurige metingen en grote groepen consumenten leveren rijke en betrouwbare inzichten. Er is dus een methode die bruikbare data oplevert zodat u een stap dichterbij het begrijpen en verklaren van consumentenkeuzes komt.

Project

De FoodProfiler is ontwikkeld door Wageningen Economic Research. Binnen het project Market Intelligence Voedingstuinbouw 2.0 (2017-2020) wordt de Foodprofiler verder doorontwikkeld. In het Market Intelligence-project worden tools ontwikkeld met en voor de voedingstuinbouwketen. De Foodprofiler-lijn binnen het project richt zich op gebruiksklaar maken van de Foodprofiler voor het **testen van verschillende voedingspatronen**. Hierbij denken we aan **verschillen in voedingspatronen tussen landen, seizoenen of door interventies**. We werken samen met GroentenFruit Huis. GroentenFruit Huis geeft als opdrachtgever bijvoorbeeld aan welke vraagstukken er leven.

In verschillende factsheets geven we een overzicht van de mogelijkheden van de FoodProfilerdata. In deze factsheet staat de fruitconsumptie en met name de consumptie van zacht fruit centraal. Deze wordt beschreven tussen de landen, eetmomenten en personen. **Het is dus *niet* onze bedoeling een volledig beeld van fruit- en zachtfruitconsumptie te geven, maar om de potentie en mogelijkheden van de FoodProfilerdata weer te geven.**

Steekproef

Vanaf 2015 zijn we in **Nederland** gestart met het verzamelen van data. Dit doen we grofweg op 2 manieren.

1. **Vrijwillige respondenten**, die de app vrijwillig invullen zonder dat er een vergoeding tegenover staat
2. **Betaalde respondenten**, die tegen een vergoeding de app invullen.

Het voordeel van betaalde respondenten is het verkrijgen van een representatieve steekproef. In 2017 hebben we de app startklaar gemaakt om ook in **België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk** data te verzamelen. Het totaal aantal gebruikers verandert continu en ook de verdeling tussen landen en betaalde en niet betaalde respondenten. Deze gegevens zijn gebaseerd op het panel tot eind 2020.

De buitenlandse respondenten zijn vrijwel allemaal betaalde respondenten; van de Nederlandse respondenten is een gedeelte betaald. We hebben de betaalde respondenten en de vrijwillige respondenten samengenomen omdat een onderzoek uit 2015 liet zien dat zij vergelijkbare consumptiepatronen hebben en we nu met name op zoek waren naar een kritische massa om uitspraken te doen.

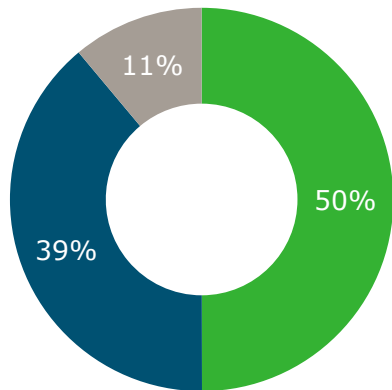
Het dashboard geeft de fruit- en zachtfruitconsumptie van de steekproef weer bij 25 of meer observaties. Het kan dus zijn dat er geen informatie getoond wordt omdat de waarde onder dit niveau ligt.

Panel

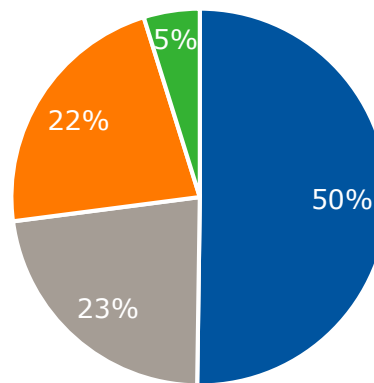
Onderstaande figuren geven een beschrijving van de socio-demografische kenmerken van de totale steekproef die bekend zijn. Ongeveer 65% van de deelnemers heeft deze vragen beantwoord. De overige mensen hebben deze informatie niet willen invullen.

Opleiding

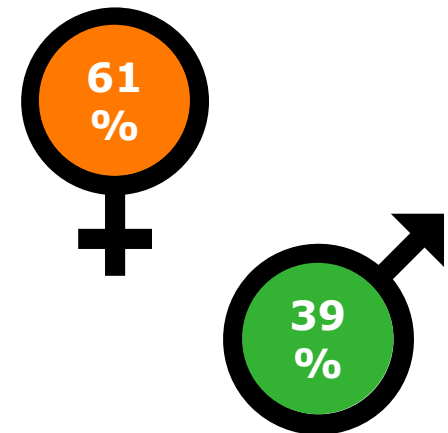
■ MBO, HAVO, VWO
■ HBO, WO
■ Basisschool, VMBO, MAVO

Gezinssamenstelling

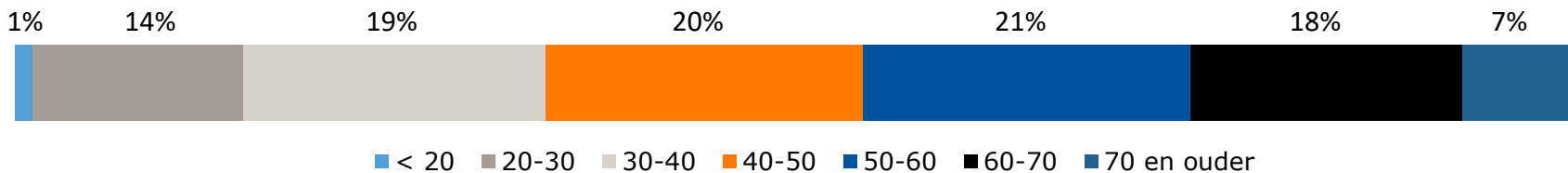

■ Samen
■ Alleenstaand
■ Samen met kinderen
■ Alleenstaand met kinderen

Geslacht

Leeftijd

Inhoud

Achtergrond

Consumptie
fruit

Consumptie
zacht fruit

Eet-
momenten

Product-
combinaties

Resultaat

Tabel 1 laat zien wat de verhouding van de vaakst (frequentie) gegeten fruitsoorten is in België, Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Let op! We kijken dus niet naar hoeveel (hoeveelheid) fruit er gegeten wordt.

- Bananen worden in alle landen het vaakst gegeten, gevolgd door appels.
- Bananen, appels, bessen en aardbeien worden in alle landen vaak gegeten. Aardbeien worden in Nederland, in vergelijking met andere landen, wel minder vaak gegeten.
- In België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk komen de meest gegeten fruitsoorten het meest overeen, maar zijn er wel wat kleine verschillen. Zo eet men in het Verenigd Koninkrijk wat vaker druiven, in Nederland vaker peer en in België vaker ananas.
- In Duitsland wordt er net wat vaker pitfruit, zoals abrikoos, perzik en nectarine gegeten.

Tabel 1

Top				
1	Banaan	Banaan	Banaan	Banaan
2	Appel	Appel	Appel	Appel
3	Bes	Aardbei	Mandarijn	Druif
4	Mandarijn	Meloen	Peer	Bes
5	Aardbei	Bes	Sinaasappel	Aardbei
6	Kiwi	Nectarine	Bes	Mandarijn
7	Meloen	Perzik	Kiwi	Sinaasappel
8	Ananas	Abrikozen	Druif	Peer
9	Peer	Druif	Aardbei	Framboos
10	Sinaasappel	Kiwi	Ananas	Ananas

Inhoud

Achtergrond

Consumptie
fruit

Consumptie
zacht fruit

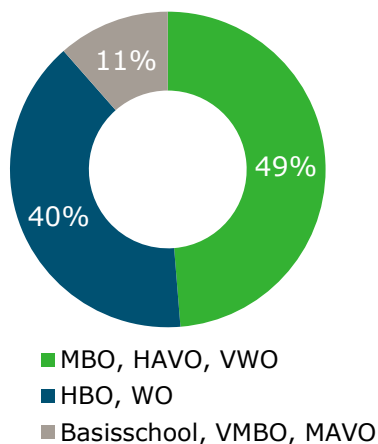
Eet-
momenten

Product-
combinaties

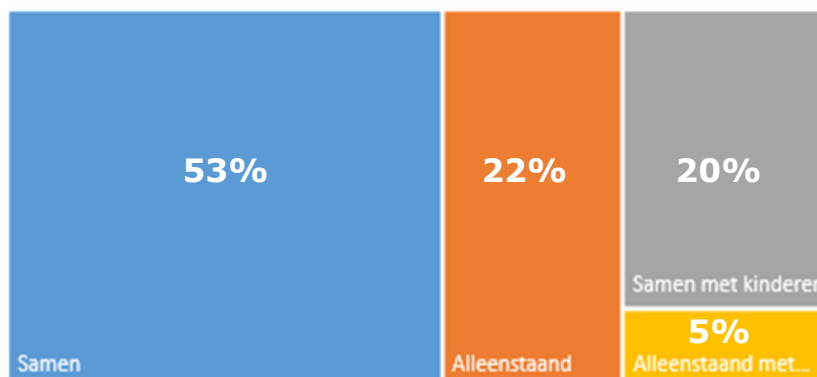
Zachtfruit- panel

Ongeveer 32% (N=2.588) van de totale steekproef (N= 7.909) heeft aangegeven zacht fruit te hebben gegeten. In deze studie is zacht fruit een verzamelnaam voor de volgende fruitsoorten: **bessen (rode en blauwe bessen en cranberries), aardbeien, druiven, frambozen en bramen**. In onderstaande figuren zijn geslacht, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en leeftijd weergegeven van de mensen die deze vragen hebben ingevuld (ongeveer 80%). **Zacht fruit wordt door alle lagen van de samenleving gegeten.** Er zijn echter wel wat nuanceverschillen met de totale steekproef: er lijken meer vrouwen dan mannen en personen in de leeftijdscategorie 60-70 jaar zacht fruit te consumeren.

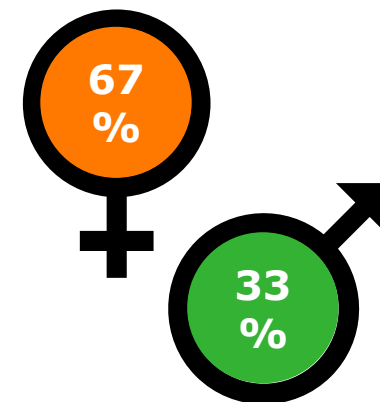
Opleiding

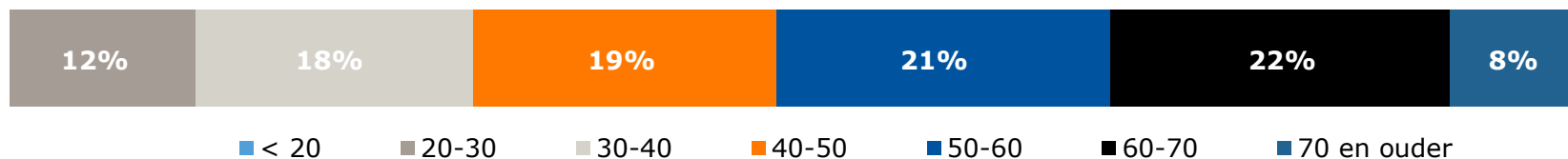
Gezinssamenstelling

Geslacht

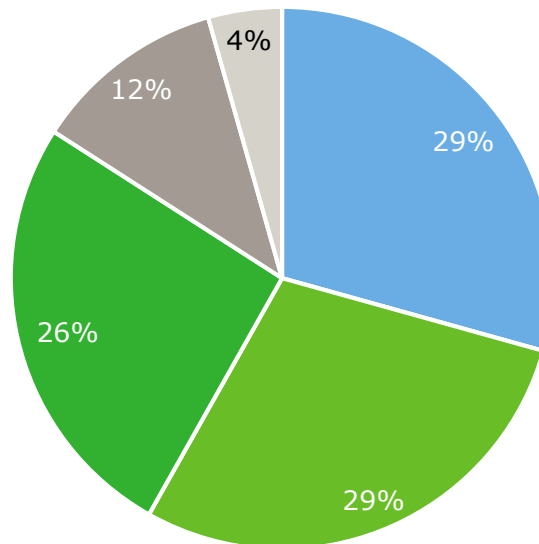
Leeftijd

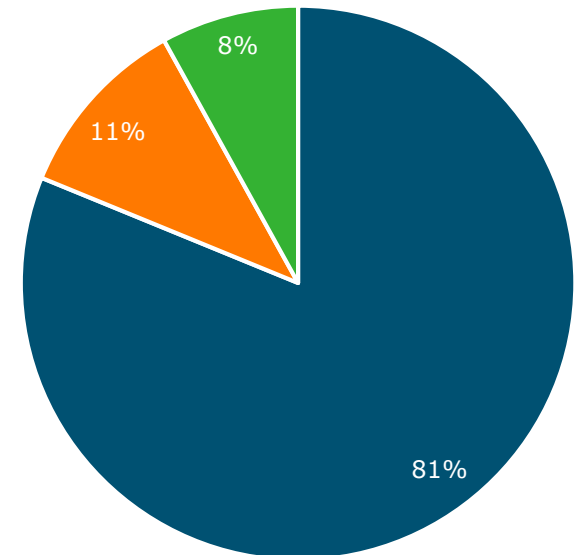
Resultaat

Figuur 1 laat zien hoe vaak de verschillende soorten zacht fruit worden gegeten.¹ **We zien dat bessen en aardbeien het vaakst (frequentie) worden gegeten.** Druiven volgen hierna. Voor bramen wordt het minst vaak gekozen. Bessen kunnen verder worden onderverdeeld in blauwe en rode bessen en cranberry's.² Blauwe bessen worden veruit het vaakst gegeten.

Figuur 1

Bes
Aardbei
Druif
Framboos
Braam

Blauwe bes
Rode bes
Cranberry

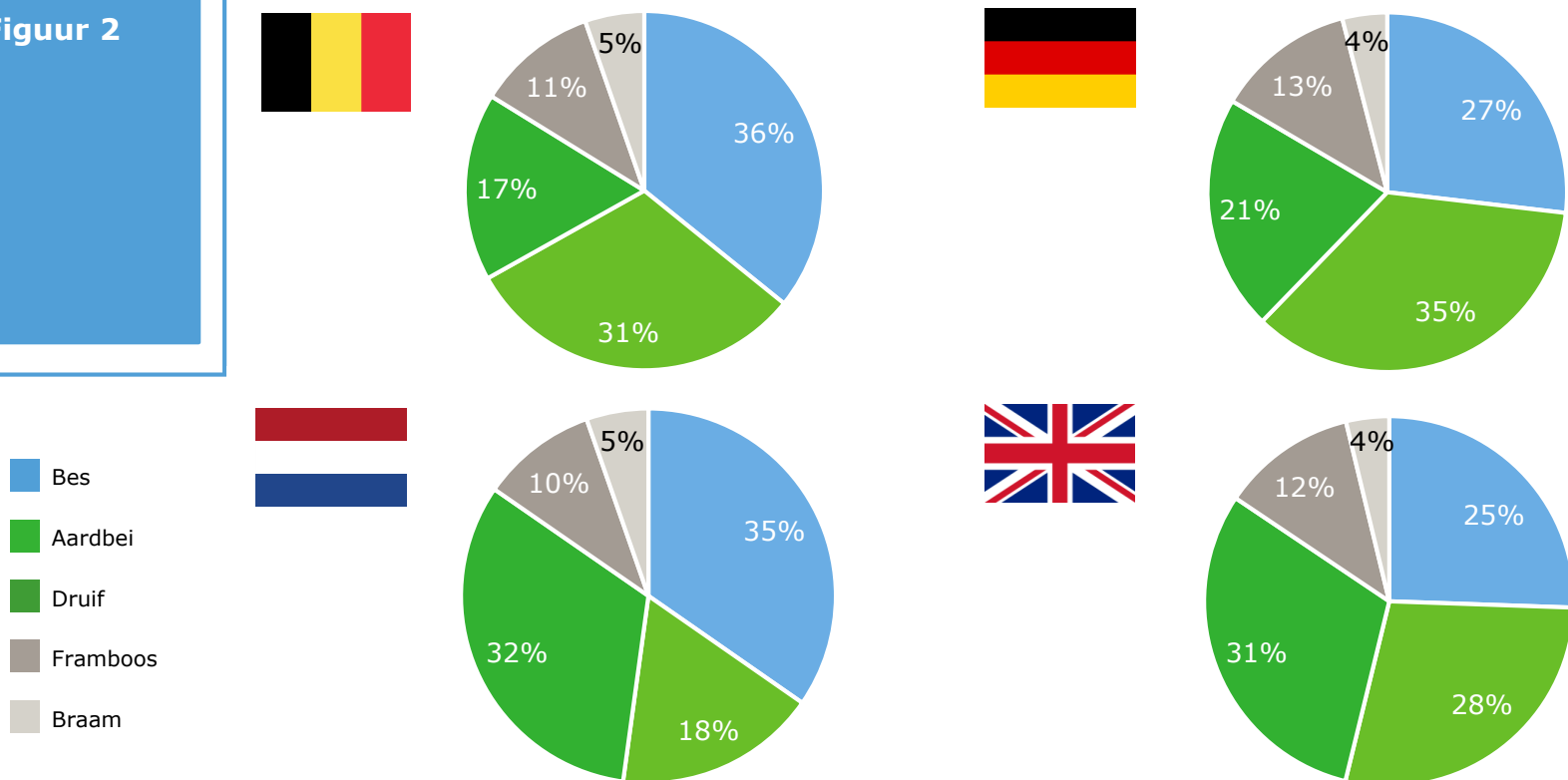
¹ Figuur 1 laat zien hoe vaak de verschillende soorten zacht fruit worden gegeten door het gehele zachtfruitpanel over alle landen heen.

² Gebruikers van de FoodProfiler-app hebben zelf aangegeven welke bessort zij hebben gegeten. Van de cranberries is het onbekend of het om een verse of gedroogde variant gaat.

Resultaat

Onderstaande figuur splitst de gegeten soorten zacht fruit verder uit naar land (België, Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk). We zien dat in alle landen alle soorten zacht fruit worden gegeten. **Het consumptiepatroon voor bramen en frambozen komt in alle landen overeen, terwijl de consumptiefrequentie van bessen, aardbeien en druiven verschilt.** Aardbeien worden het vaakst in Duitsland gegeten, terwijl in Nederland en België het vaakst voor bessen wordt gekozen. In het Verenigd Koninkrijk worden druiven het vaakst gegeten. Opvallend is dat in Nederland, in vergelijking met de andere landen, minder vaak aardbeien worden gegeten en in België minder vaak druiven.

Figuur 2

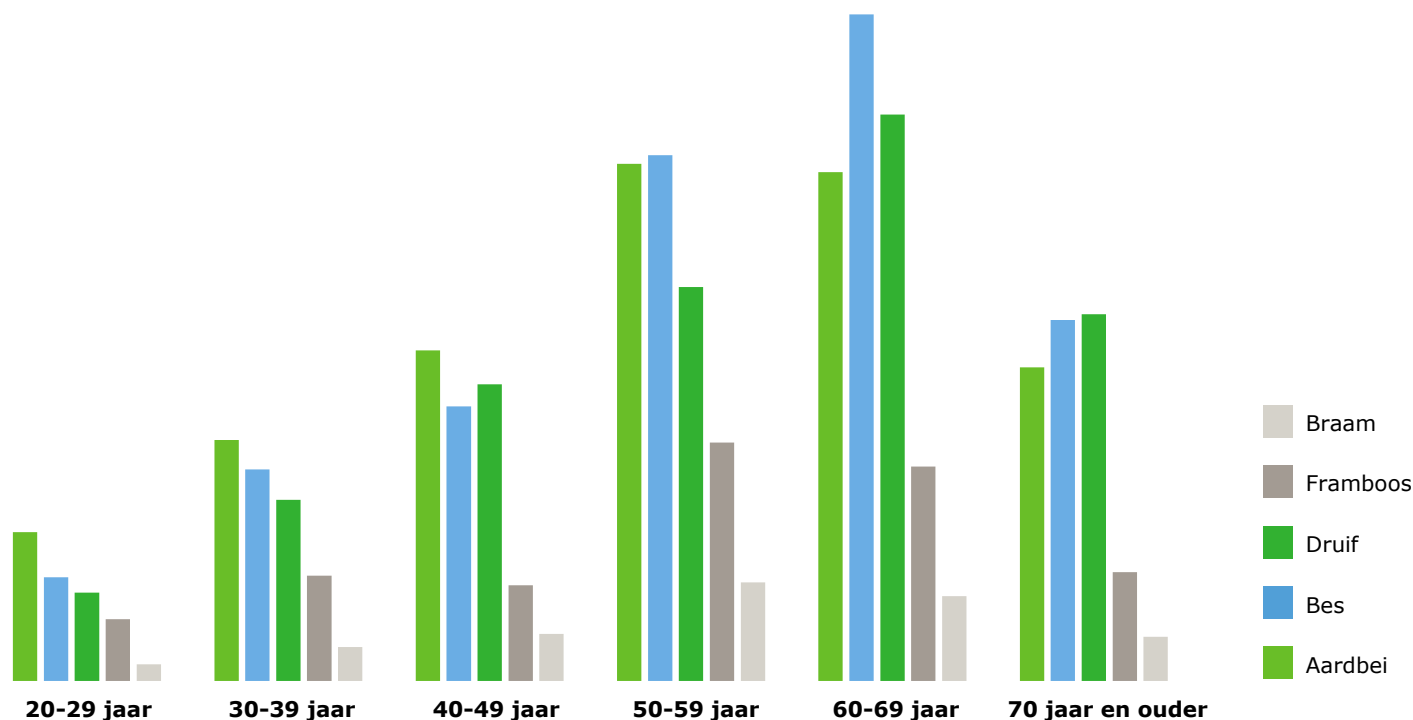

Resultaat

Figuur 3 toont de consumptiefrequentie van zacht fruit naar leeftijdscategorie. Het lijkt dat **naarmate men ouder wordt (tot 70 jaar) de consumptiefrequentie van zacht fruit toeneemt**. Daarnaast valt het ook op dat **de verschillende leeftijdscategorieën een voorkeur lijken te hebben voor een specifieke zachtfruitsoort**.

- Tot 50 jaar eet men het vaakst aardbeien en verschilt de consumptiefrequentie tussen bessen en druiven nauwelijks.
- Vanaf 50 jaar kiest men vaker voor bessen dan voor aardbeien of druiven.

Figuur 3

Inhoud

Achtergrond

Consumptie
fruit

Consumptie
zacht fruit

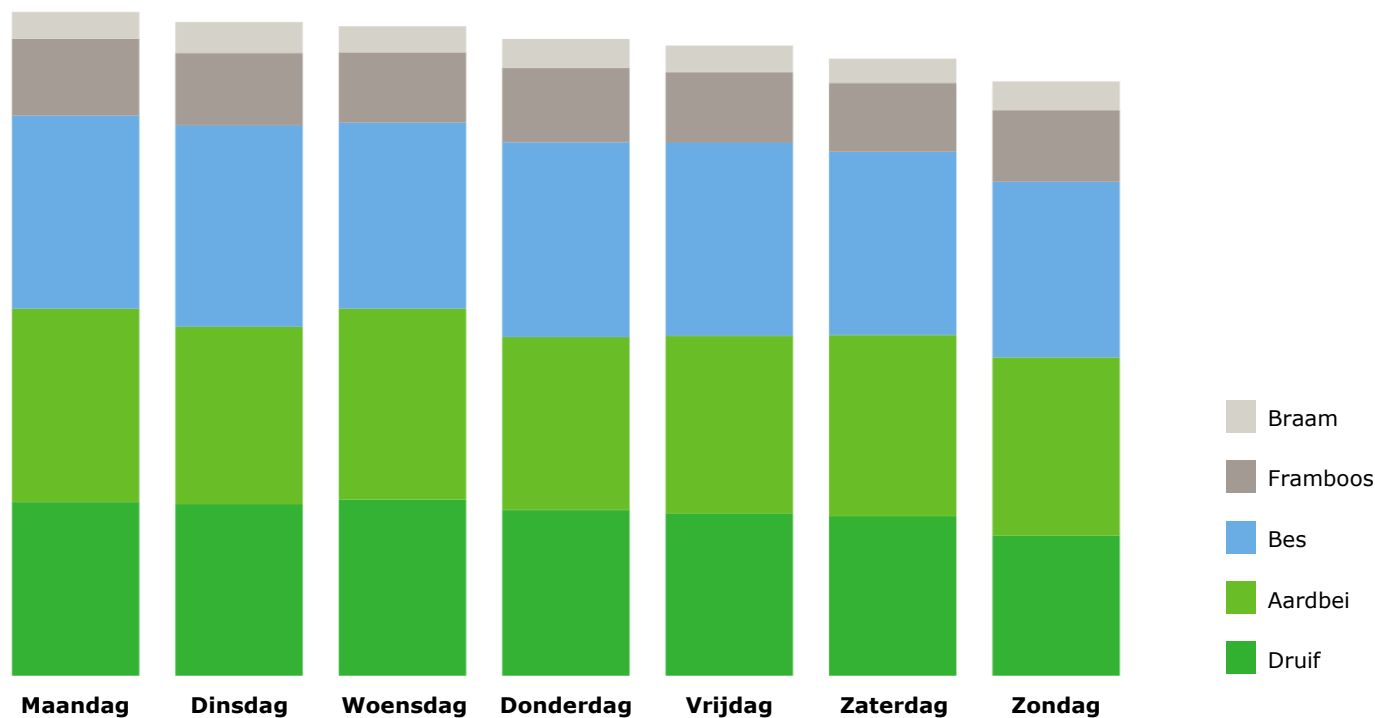
Eet-
momenten

Product-
combinaties

Resultaat

Onderstaande figuur laat zien op welke dagen van de week de verschillende soorten zacht fruit worden gegeten. Druiven, aardbeien, bessen, frambozen en braam worden op **elke dag van de week gegeten. In het weekend lijkt er minder vaak voor deze fruitsoorten gekozen te worden dan aan het begin van de week.** Met name **bessen** en **druiven** lijken op doordeweekse dagen vaker te worden gegeten dan in het weekend. De grafiek laat relatieve verhoudingen zien. Soms is de lengte van de staaf minder lang zoals op zondag. Dat komt omdat op zondag niet alle categorieën getoond kunnen worden doordat deze te klein zijn in omvang. Zie het live dashboard voor meer informatie.

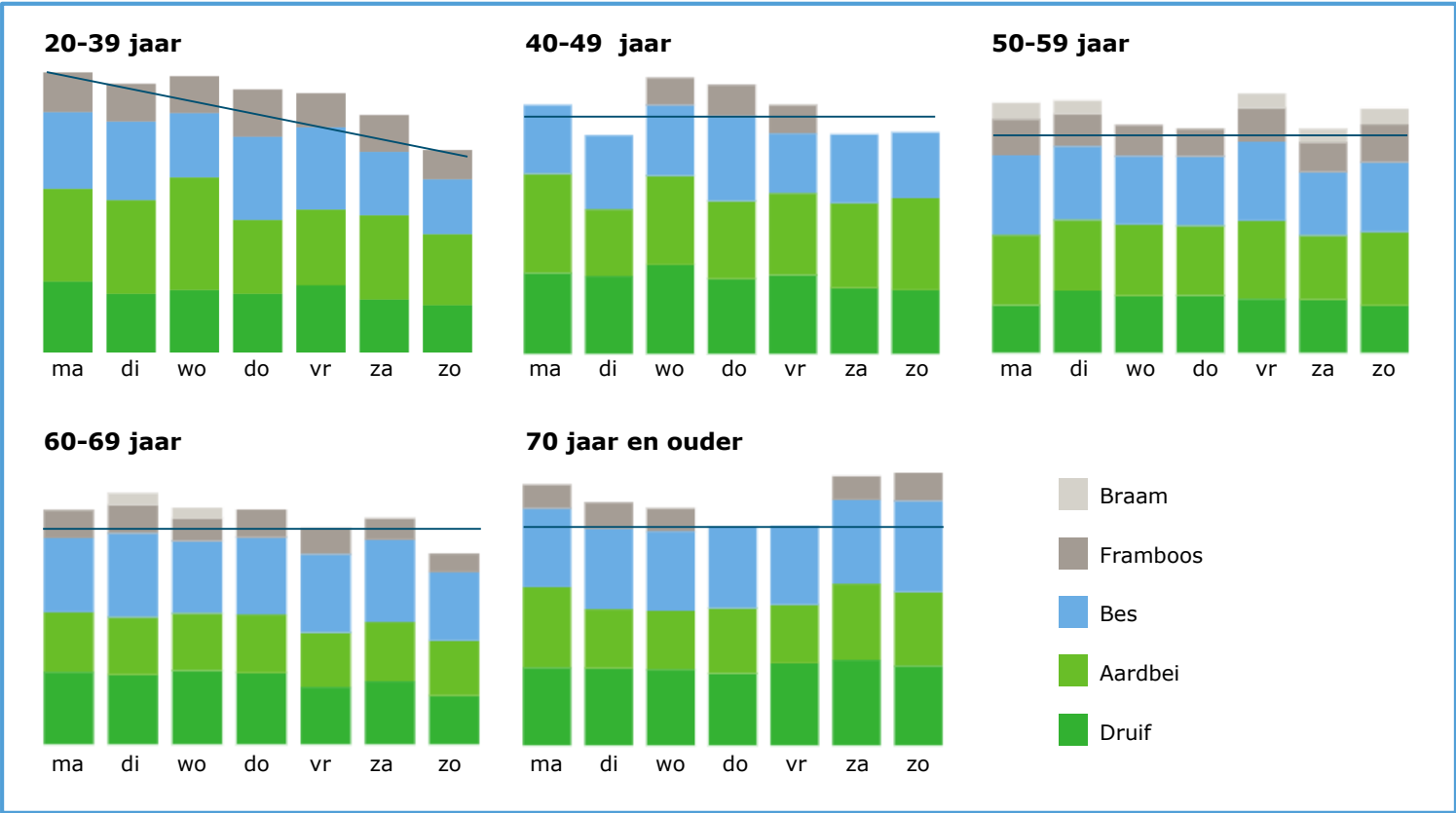
Figuur 4

Resultaat

Figuur 5 laat zien op welke dagen van de week de verschillende soorten zacht fruit worden gegeten. Het lijkt dat **hoe ouder men wordt, hoe consequenter de consumptiefrequentie van zacht fruit is**. De consumptie van zacht fruit bij gebruikers vanaf 50 jaar en ouder lijkt vaster en consequenter te zijn dan die bij jonge gebruikers. Deze jonge gebruikers (in de leeftijdscategorie tot 40 jaar) eten met name op doordeweekse dagen meer zacht fruit, terwijl dit in het weekend een stuk beperkter is. De staafdiagrammen laten de relatieve consumptie zien van deze producten op een geheel dieet.

Figuur 5

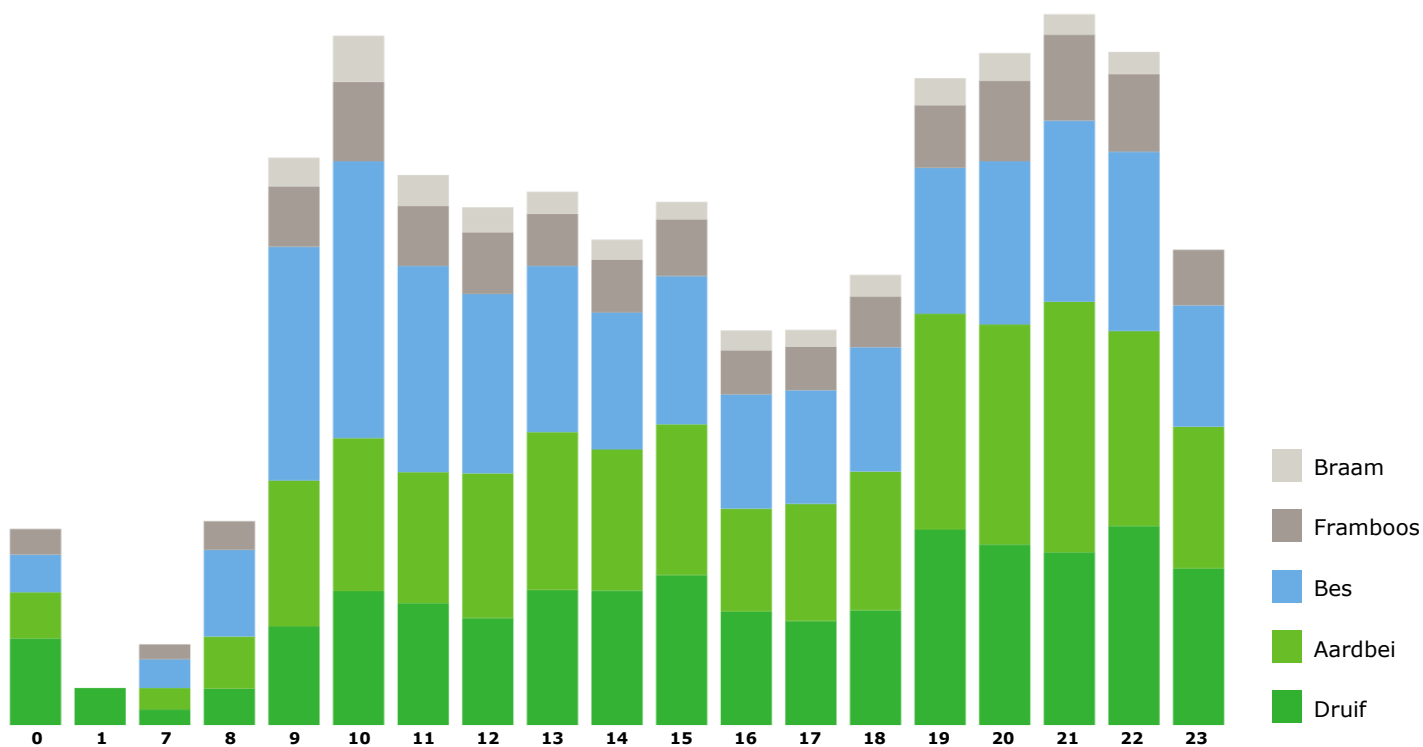

Resultaat

Figuur 6 laat zien op welke momenten, op welk uur van de dag, verschillende zachtfruitsoorten worden gegeten. Deze fruitsoorten zijn op het specifieke moment of 2 uur daarvoor geconsumeerd. **Het valt op dat bijna alle soorten zacht fruit gedurende de hele dag worden gegeten. Er zijn echter wel 'populaire' eetmomenten te onderscheiden: het ontbijt en de het diner.**

- Bij het ontbijt lijkt de consumptiepiek met name veroorzaakt te worden doordat bessen vaker gegeten worden.
- Tijdens de warme maaltijd lijken druiven en aardbeien vaker gegeten te worden in vergelijking met andere momenten.

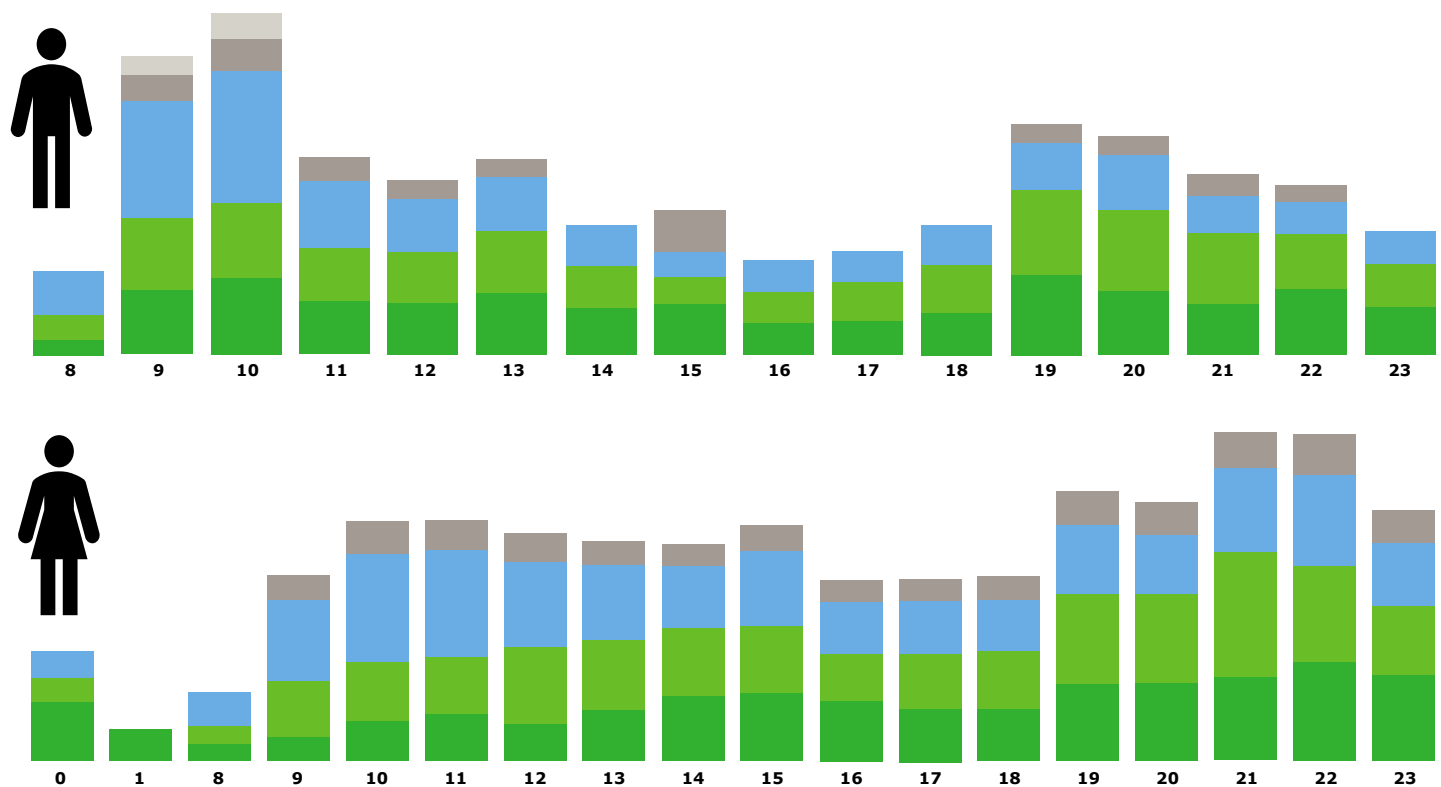
Figuur 6

Resultaat

Figuur 7 laat zien op welke momenten, op welk uur van de dag, mannen en vrouwen zacht fruit eten. Hoewel zowel mannen als vrouwen gedurende de dag zacht fruit eten, zijn er een aantal kleine verschillen op te merken. Zo lijken **mannen meer op vaste momenten zacht fruit te eten**, zoals bij het ontbijt of de warme maaltijd, terwijl **vrouwen meer variabel gedurende de dag eten**. Bij vrouwen zie je dat er naast de pieken bij het ontbijt en de warme maaltijd ook op andere momenten van de dag voor zacht fruit wordt gekozen. Ook lijken vrouwen net wat vaker dan mannen, voor frambozen te kiezen.

Figuur 7

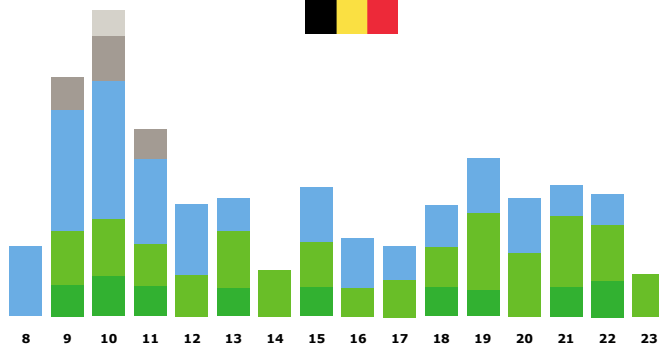

Resultaat

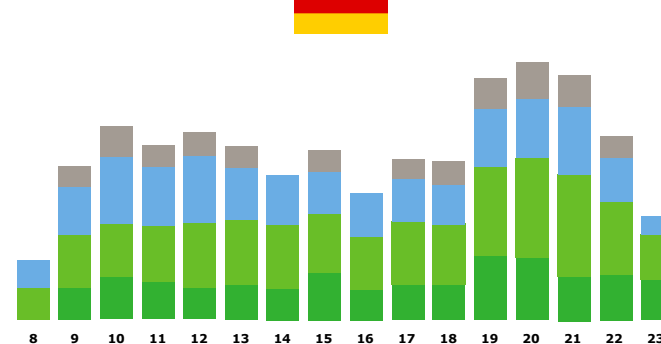
Net zoals in figuur 2 is in figuur 8 te zien dat in alle onderzochte landen zacht fruit wordt gegeten, alleen nu onderverdeeld naar uren van de dag. **In Duitsland en het Verenigd Koninkrijk lijkt de hele dag door een grotere variëteit aan zacht fruit te worden gegeten. In België lijken druiven meer op vaste momenten te worden gegeten**, waar deze in de andere landen verspreid over de gehele dag worden geconsumeerd. Interessant zijn ook de momenten waarop zacht fruit het meest gegeten wordt. **In België wordt zacht fruit meer als onderdeel van het ontbijt gegeten, terwijl in de andere landen we ook een piek in de avond zien.**

Figuur 8

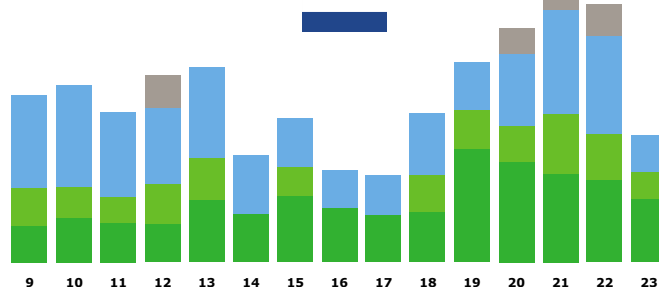
België

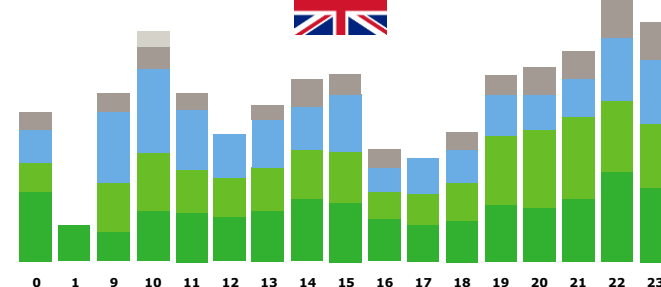
Duitsland

Nederland

VK

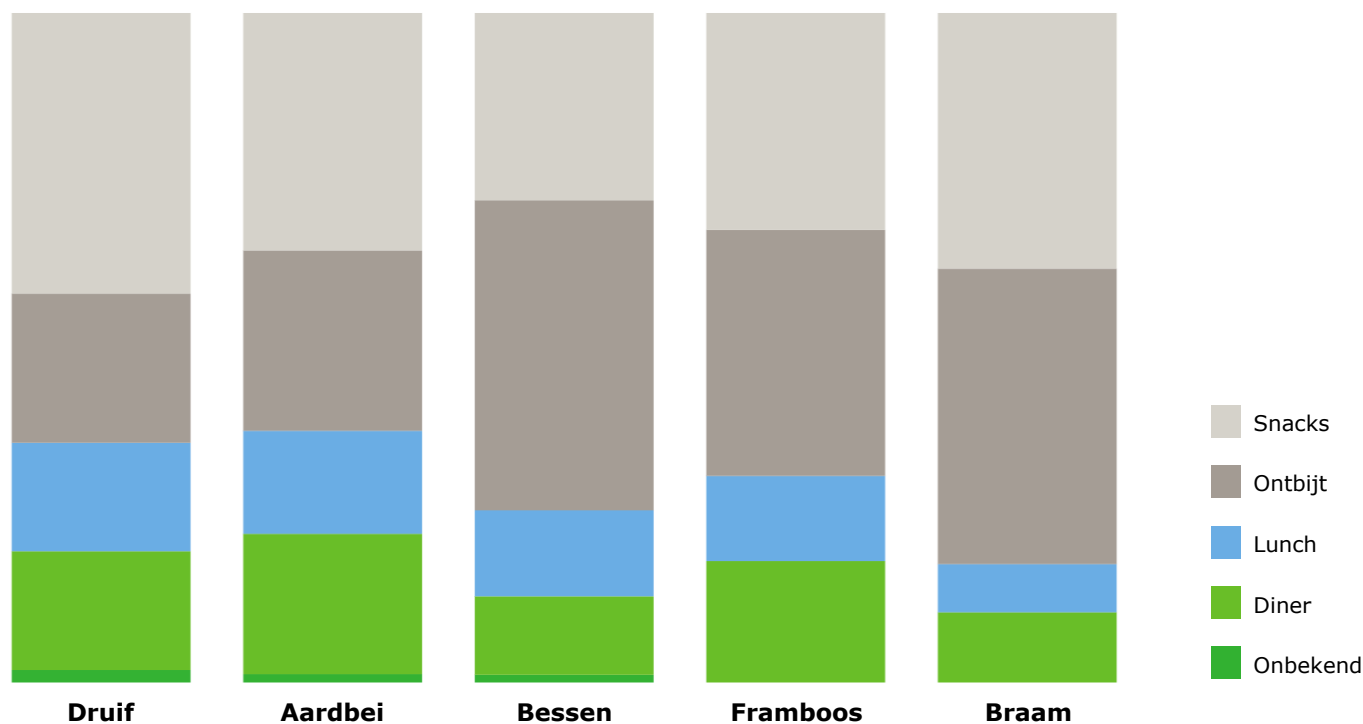

- Braam
- Framboos
- Bes
- Aardbei
- Druif

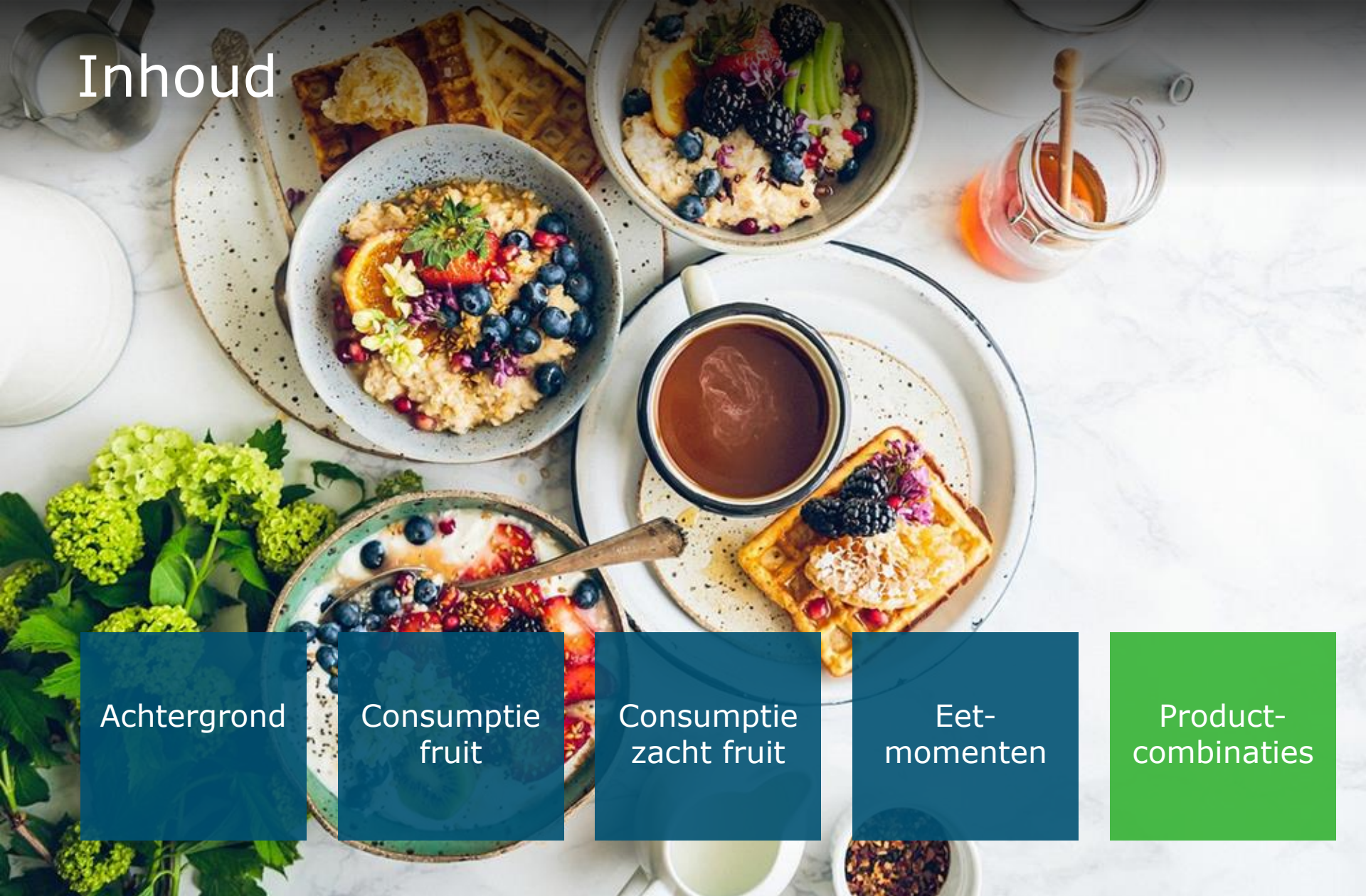
Resultaat

Figuur 9 laat zien op welke eetmomenten (ontbijt, lunch, diner of snack) de verschillende soorten zacht fruit worden gegeten. Opvallend is dat **zacht fruit met name wordt gegeten als onderdeel van het ontbijt of als een snack**, maar in mindere mate tijdens de lunch of het diner (warme maaltijd). **Bessen en bramen worden het vaakst bij het ontbijt gegeten**, terwijl druiven het vaakst als een snack worden gegeten of samen met aardbeien als onderdeel van de warme maaltijd.

Figuur 9

Inhoud

Achtergrond

Consumptie
fruit

Consumptie
zacht fruit

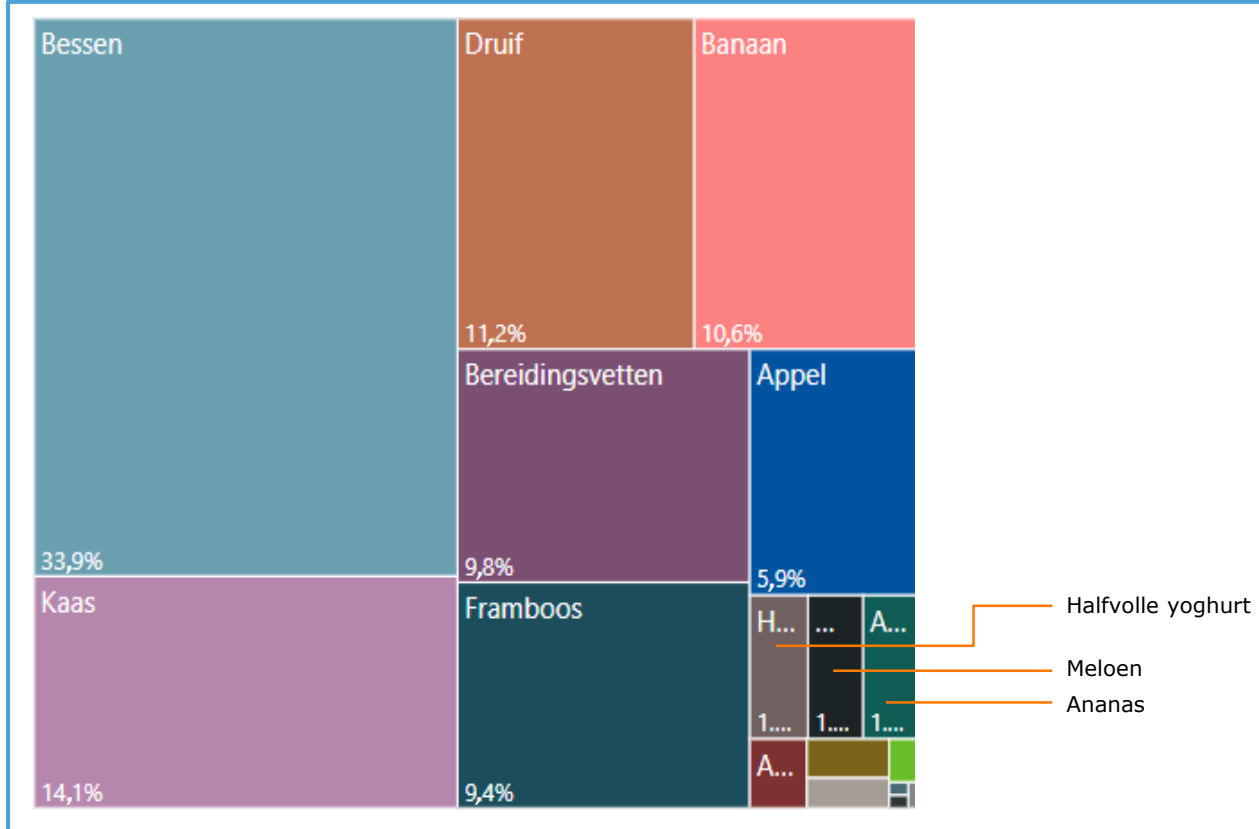
Eet-
momenten

Product-
combinaties

Resultaat

Figuur 10 geeft weer met welke andere producten **aardbeien** worden gegeten. **Aardbeien lijken met name in combinatie met andere fruitsoorten te worden gegeten**, zoals bessen, druiven, bananen, frambozen, appels, meloen of ananas. Daarnaast lijken ze ook als onderdeel van het ontbijt, een broodmaaltijd of warme maaltijd (nagerecht) te worden gegeten (bereidingsvetten, halfvolle yoghurt). Eenzelfde patroon zien we per land (België, Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk) specifiek. Een uitzondering hierin is Duitsland, waar we zien dat aardbeien ook worden gegeten in combinatie met bereidingsvetten, varkens- en rundvlees. Dit duidt op een link met een warme maaltijd.

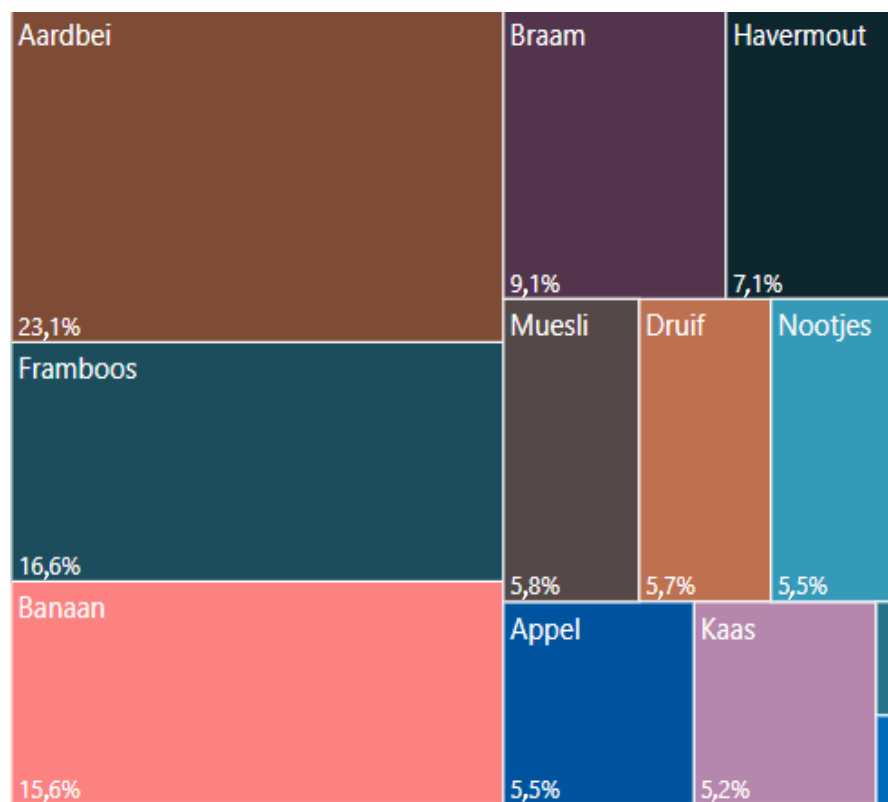
Figuur 10

Resultaat

Figuur 11 geeft weer met welke andere producten **bessen** (blauwe en rode bessen en cranberry's) worden gegeten. **Bessen lijken met name in combinatie met andere fruitsoorten te worden gegeten**, zoals aardbeien, druiven, bananen, frambozen, appels, of bramen. Daarnaast lijken ze ook als onderdeel van het ontbijt of lunch te worden gegeten in combinatie met **havermout, muesli en nootjes**. We vinden vergelijkbare productcombinaties per land. We zien echter ook dat in België bessen meer in combinatie met andere fruitsoorten wordt gegeten. En dat in Nederland vaker voor muesli wordt gekozen en in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk voor havermout.

Figuur 11

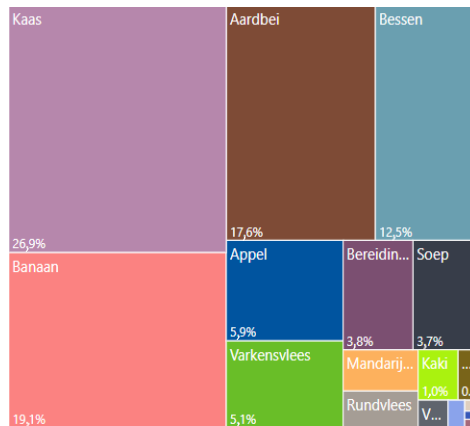
Resultaat

Onderstaande figuur geeft weer met welke andere soorten producten druiven, frambozen en bramen worden gegeten. **Alle fruitsoorten worden vaak in combinatie met andere fruitsoorten gegeten.** De productcombinaties van frambozen en bramen lijken meer vergelijkbaar met elkaar te zijn. Deze producten worden vaker als onderdeel van het ontbijt gezien, terwijl druiven ook meer als onderdeel van een broodmaaltijd en/of warme maaltijd worden gezien.

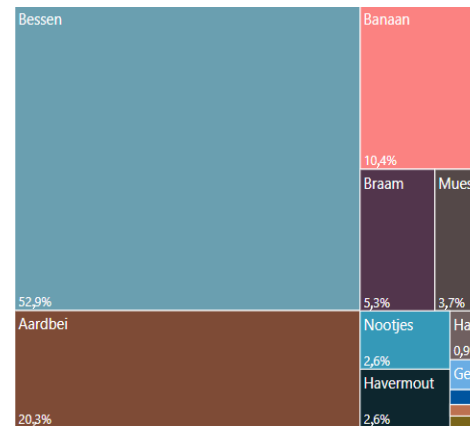
Figuur 12

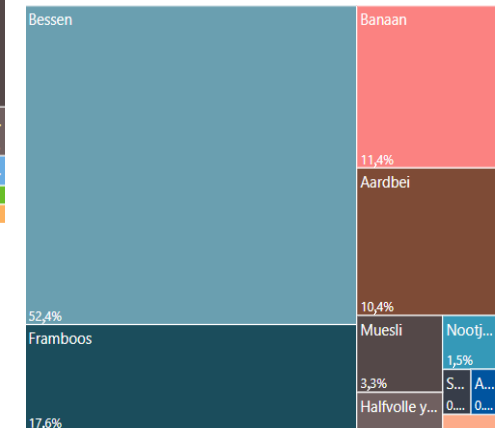
Druif

Framboos

Braam

Meer informatie of heeft u vragen:

Marleen Onwezen:

Marleen.Onwezen@wur.nl

+31 (0)703358175

*Dit onderzoek is uitgevoerd door
Wageningen Economic Research in
samenwerking met en gefinanciëerd
door GroentenFruit Huis. Dit project is
uitgevoerd binnen de topsector
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen van
het ministerie van Economische Zaken.*

